

ATVEJO VADYBOS TAIKYMAS PIRMINĖJE ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROJE

Dr. Kęstutis Štaras
VšĮ Centro poliklinikos direktorius

2012, Vilnius

PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMO PROBLEMAS

- **Didelės ir vis didėjančios darbo apimtys:**
 - ilgėja šeimos gydytojo kompetencijai pavestų ligų sąrašas;
 - tvirtinamos naujos valstybinės prevencinės sveikatos programos;
 - daugėja konsultacijų telefonu;
 - skatinamas aktyvus sveikos gyvensenos propagavimas;
 - didėja laiko sąnaudos dokumentų tvarkymui, socialinių klausimų sprendimui.
- **Kitos problemos:**
 - nepakankama koordinacija tarp sveikatos paslaugų teikėjų;
 - psichologinės tarnybos ir socialinių darbuotojų paslaugų trūkumas;
 - neišvystyta ambulatorinė slauga namuose;
 - nedraugiška pacientui sistema - ilgos eilės, neišvengiami formalūs vizitai (pvz. vaisto receptui tęsti), skiriama nepakankamai laiko tiesioginiam bendravimui.

SIŪLOMAS SPRENDIMAS

Lietuvos sveikatos sistemos 2011–2020 m. plėtros metmenyse vienas iš prioritetų yra toliau tobulinti PASP paslaugų veiklos organizavimą, įvedant šeimos gydytojo asistento (atvejo vadybininko) bei slaugytojų padėjėjų etatus.

ATVEJO VADYBA - ESMINĖ PRIEMONĖ, TEIKIANT INTEGRUOTĄ SVEIKATOS PRIEŽIŪRĄ

- Vienas priimtinausių modelių, teikiant sveikatos paslaugas žmonėms, turintiems ilgalaikių ir sudėtingų sveikatos sutrikimų bei įvairių socialinės priežiūros poreikių.
- Socialinių paslaugų ir asmens sveikatos priežiūros integracija, atsižvelgiant į konkretaus žmogaus poreikius.
- Bendradarbiavimu grindžiamas procesas, kai naudodamasis komunikacija ir turimais ištekliais atvejo vadybininkas, siekdamas individualių konkretaus paciento poreikių patenkinimo, įvertina paciento galimybes, įmanomus pasirinkimus bei paslaugas, kurias vėliau planuoja, koordinuoja jų teikimą, siekia kokybės ir ekonomiškai efektyvių rezultatų.

ATVEJO VADYBOS PROCESĄ SUDARO ŠIE ETAPAI

Atvejo identifikavimas – Šiame etape nustatoma, ar reikia pacientą įtraukti į atvejo vadybos procesą.

Informacijos rinkimas ir įvertinimas. Įvertinami kliento poreikiai. Šis etapas neišvengiamai patenka į pirmąjį etapą.

Planavimas. Sukuriamas konkretus atvejo planas, kuriuo vadovaujantis bus siekiama patenkinti nustatytus kliento poreikius. Konkretaus atvejo planui priskiriami asmenys, kurie vykdo nustatytus veiksmus.

Vertinimas. Nustatytais laikotarpiais vertinamas kliento progresas siekiant užsibrėžtų tikslų. Reikalui esant, pakartotinai įvertinami poreikiai, koreguojamas konkretaus atvejo planas.

Užbaigimas. Nustatę, kad kliento poreikiai patenkinti ir jam nebereikalinga papildoma parama ar (ir) priežiūra, sustabdo paslaugos teikimą.

ATVEJO VADYBOS MODELIAI

Tradicioniai modeliai:

- Stipriųjų pusių modelis;
- Reabilitacijos modelis;
- Kategoriškasis bendruomenės gydymo modelis;
- Intensyvusis modelis;
- Paprastas modelis.

Asmens sveikatos priežiūros modeliai:

- Slaugytojo modelis;
- Gydytojo praktikos modelis;
- Pirminės priežiūros modelis.

Kiekvienas modelis taikomas konkrečioje aplinkoje, esant specifinei organizacinei struktūrai ir paslaugų teikimo sistemai, kur atvejo vadybininko vaidmuo yra skirtingas.

Socialiniai darbo modeliai:

- Brokerio/tarpininkavimo modelis;
- Klinikinis modelis;
- Socialinis medicininis modelis;
- Paciento atstovavimo modelis;
- Jungtinis modelis.

CENTRO POLIKLINIKOJE NAUDOJAMAS MODELIS

Pirminės asmens sveikatos priežiūros modelis (*angl. primary care model*) skirtas:

- PASP (ŠG) pasitikėjimui padidinti;
- prevencinei veiklai gydytojų kabinetuose plėtoti, siekiant sumažinti hospitalizaciją ir skubių iškvietimų skaičių;
- paslaugų prieinamumo barjerams šalinti, keičiant siuntimo pas gydytoją tvarką.

Tikslas – padidinti tikimybę, kad klientas gaus tinkamas paslaugas, tinkama tvarka ir laiku.

CENTRO POLIKLINIKOS ATVEJO VADYBININKŲ FUNKCIJOS

Dirba 3 šeimos gydytojo ir
slaugytojo asistentai (atvejo
vadybininkai)

- informuoti pacientus apie vykdomas valstybines prevencines programas;
- analizuoti greitosios medicinos pagalbos (toliau - GMP) ataskaitas ir kontaktuoti/kviesti pacientus pas šeimos gydytoją po GMP vizitų;
- registruoti pacientus pas gydytojus;
- tikrinti, pildyti paciento kontaktinius duomenis;
- tikrinti pacientų draustumą;
- konsultuoti privalomojo sveikatos draudimo klausimais;
- bendradarbiauti su kitais asmens sveikatos priežiūros komandos nariais.

CENTRO POLIKLINIKOJE yra 134 173 tūkst. prisirašiusių pacientų

Atliktas darbas per 1 mėn.:

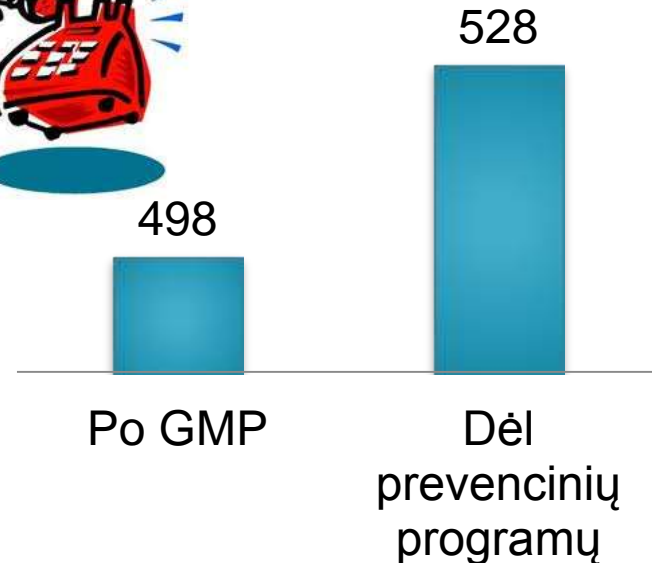
Dirba 2 atvejo
vadybininkai

Peržiūrėti 3 šeimos
gydytojų pacientai (apie
4833 prisirašiusių pacientų)

Gauta 31 ataskaita iš GMP

Ataskaitose nurodyta apie
1855 pacientus.

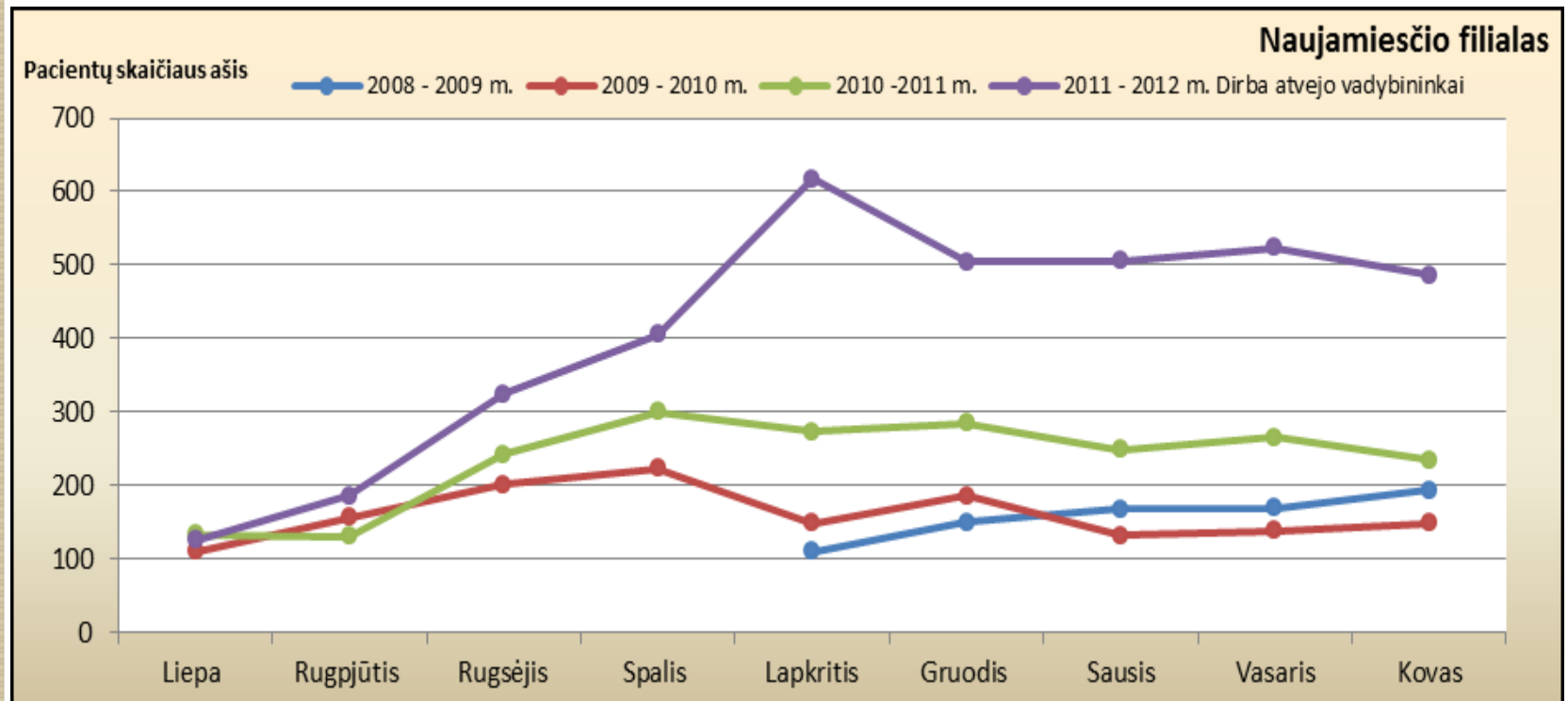
Iš viso paskambinta
1027 pacientams

REZULTATAI

Asistentės dirba tik su Naujamiesčio filialo pacientais, pastebimas būtent šio padalinio pacientų informuotumo padidėjimas. Gimdos kaklelio programos **informatyvumo dinamika padidėjo ~2,5 karto.**

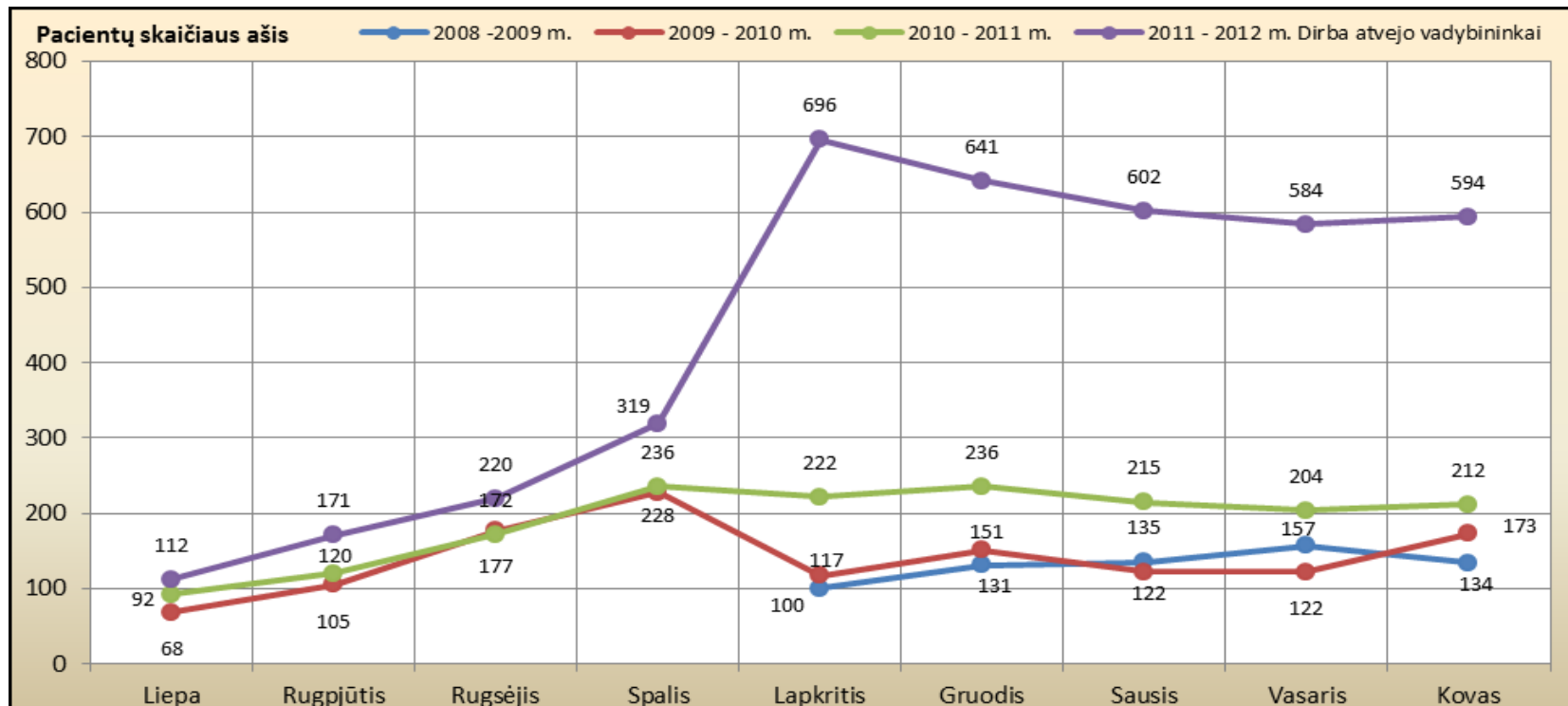
Gimdos kaklelio vėžio programos **informuotumo dinamika** Naujamiesčio filiale

REZULTATAI

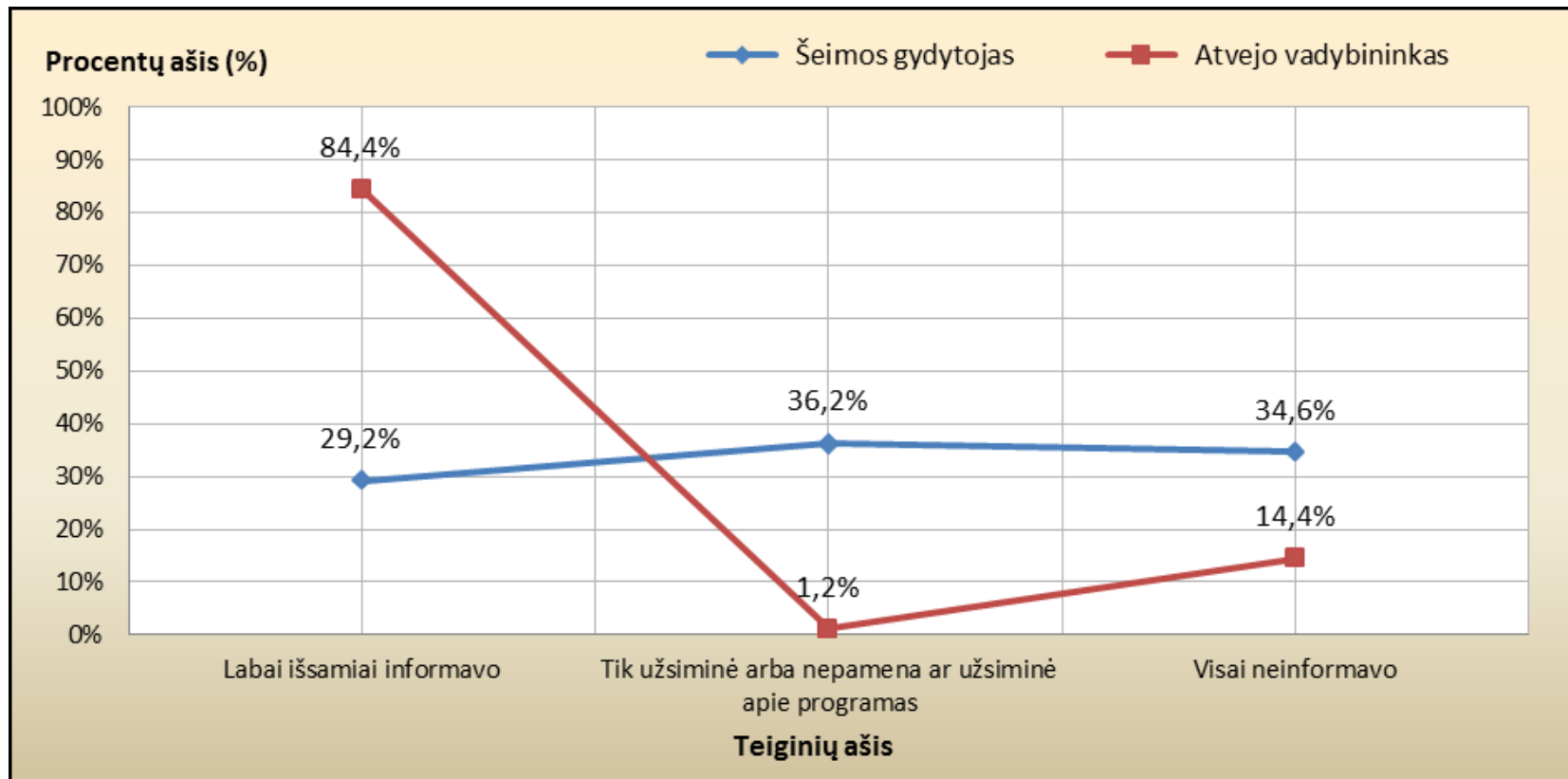
Vidutiniškai per 2012 m. **pasitikrinimų padidėjo 3 kartus** Naujamiesčio filiale. Palyginti su kitais filialais, jis taip pat didesnis.

Gimdos kaklelio vėžio programos **patikros dinamika** Naujamiesčio filiale

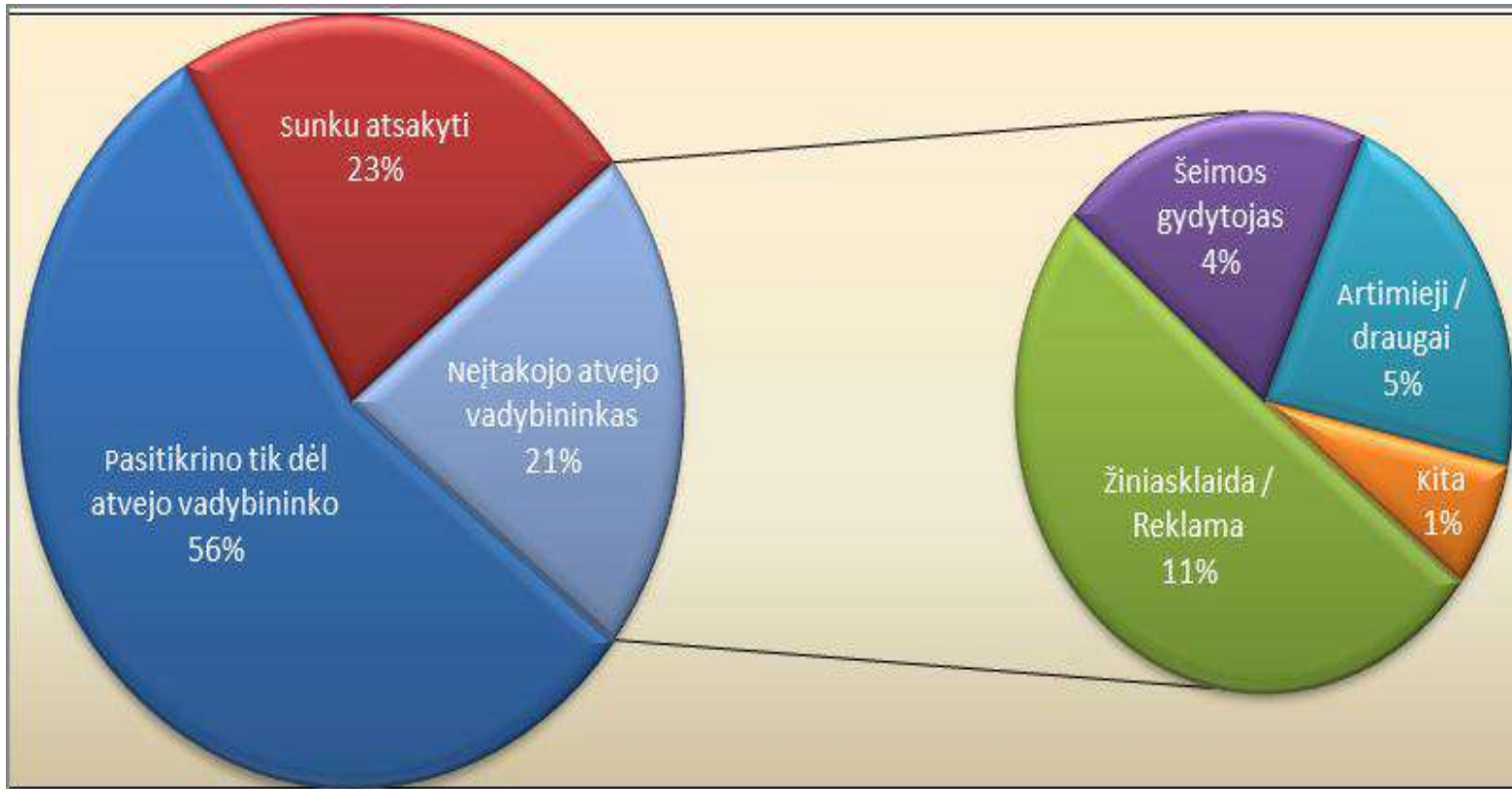
REZULTATAI

Šeimos gydytojo ir slaugytojo pacientų informavimo apie prevencines programas lygis

REZULTATAI

Atvykusių respondentų dalyvavimas prevencinėje programoje

IŠVADOS

Nauda pacientams:

- Garantuota informacija apie profilaktines programas ir patikrą;
- Daugiau ankstyvos diagnostikos ir laiku nustatytų ligų;
- Didesnis pasitikėjimas šeimos gydytojo institucija, sveikatos priežiūros sistema.

Nauda sveikatos priežiūros sistemai, įstaigai:

- Laiku nustatyti onkologiniai susirgimai;
- Šeimos gydytojai skatinami už gerus darbo rezultatus;
- VLK skatina įstaigas už gerus darbo rezultatus.

REKOMENDACIJOS

1. Tinkamai apibrėžti atvejo vadybininko teises, pareigas, kompetenciją ir atsakomybės ribas pareiginiuose nuostatuose.
2. Siekiant pagreitinti atvejo vadybos principo plėtrą Lietuvos ambulatorinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose, tikslinga papildyti šeimos gydytojo ir slaugytojo medicinos normas reglamentuojančias teises nuostatas, numatant komandinį darbą su atvejo vadybininku.

Atvejo
vadybininkai

AČIŪ UŽ DĒMESĪ